

7. Kjer se je pomnožil greh, se je še bolj pomnožila milost (sv. Bernard)⁷

Vse Božje delo odrešenja se je zgodilo prostovoljno in iz ljubezni. Kristusove rane niso meni očitek, ki naj prebuja slabo vest, ampak so izraz Božje ljubezni do mene, ena sama veličastna Visoka pesem ljubezni in usmiljenja! Niso vir obupa, ampak so vir upanja!

Kje najdejo slabotni varno in trdno gotovost in počitek, če ne v Odrešenikovih ranah? Toliko varneje se počutim v njih, kolikor mogočnejši je on od drugih odreševalcev. Svet hrumi, telo pritiska, zli duh zalezuje, jaz pa ne padem, ker je moj temelj na trdni skali. Velik greh sem zagrešil, vest me bo pekla, a se ne bom zmedel, zakaj spominjal se bom Gospodovih ran. Kajti *zaradi naših grehov je bil ranjen*. Ni stvari, ki bi vodila v smrt, da bi je ne premagala Kristusova smrt. Ko se spomnim tako močnega in učinkovitega zdravila, me ne more prestrašiti nobena, še tako huda bolezen.

Zato se je vsekakor zmotil tisti, ki je dejal: *Moja krivda je prevelika, da bi zaslužil odpuščanje*. Seveda, ni bil eden od Kristusovih udov in mu Kristusovo zasluženje ni pripadalo. Tako ni smel imenovati in imeti za svoje vse, kar je Kristusovega, kakor sme storiti tisti, ki je z Glavo eno telo.

Jaz pa z zaupanjem jemljem, kar mi manjka v moji slabosti, iz Gospodovega Srca. Prepolno je usmiljenja in ne manjka odprtih, po katerih se to izliva. Prebodli so mu roke in noge ter s sulico odprli njegovo stran in iz

⁷ Iz Govorov o Visoki pesmi sv. Bernarda, opata (61. govor, 3–5)

teh odprtih smem srkati *med iz skale in olje iz trdega kremenca*, to je okušati in spoznavati, *kako dober je Gospod*. Mislil je na mir in spravo, a jaz nisem vedel.

Kdo je namreč spoznal Gospodovo misel? Ali kdo je bil njegov svetovalec? Toda žebelj, ki je prodril vanj, je postal zame ključ, ki odpira, da spoznavam Gospodovo dobroto. Kaj vidim skozi to rano? Žebelj govori, rana kriči, da v Kristusu Bog sam ponuja svetu roko v spravo. *Meč je presunil njegovo dušo in sulica je prebodla njegovo srce*, da ima odslej vse sočutje z mojimi slabostmi.

Skozi rano v njegovem telesu se je pokazala velika skrivnost ljubezni njegovega srca, razodela se je tajna njegove dobrote, se je odkrilo *prisrčno usmiljenje našega Boga, s katerim nas je obiskal Vzhajajoči z višave*.

Zakaj bi se skozi rane ne smelo pokazati to, kar je v njegovi notranjosti? Kajti kje drugje kot v tvojih ranah bi se moglo jasneje pokazati, da si ti, Gospod, dober, milosrčen in poln usmiljenja. Zakaj večjega sočutja nima nihče drug ko ta, ki zastavi svoje življenje za obsojene na smrt in predane pogubi.

Moje zasluženje je torej Gospodovo usmiljenje. Ne bo mi zmanjkalo zasluženja, dokler ne bo njemu zmanjkalo usmiljenja. Gospodovo usmiljenje je veliko, zato je veliko tudi moje zasluženje.

Kaj pa če mi vest očita, da sem v mnogih grehah? *Kjer se je pomnožil greh, je dejal apostol, se je še bolj pomnožila milost*. Če pa *Gospodovo usmiljenje traja vekomaj*, ga bom tudi jaz *na veke opeval*. Ali morda svojo pravičnost? Ne, *Gospod, slavil bom samo tvojo pravičnost*. Ta je namreč tudi moja, zakaj ti si postal zame božja pravičnost.

8. Pri tebi je vir življenja (sv. Bonaventura)⁸

Kristus ni žrtev nas ljudi, ampak je on prostovoljna Božja zveličavna žrtev, ki nam jo je sam Bog v svoji ljubezni pripravil – in ni mu žal zanjo! Le tako moremo razumeti mistiko sv. Bonaventura, ko je zarzt v odprtino Jezusove prebodene strani, v njegovo Srce!

Premišluj, odrešeni človek, kdo, kako velik in kako svet je ta, ki zate visi na križu, čigar smrt oživlja mrtve, obžalujeta nebo in zemlja, in ob njej se odpirajo skalni grobovi.

Da bi iz strani na križu visečega Kristusa skrivnostno prišla sveta Cerkev (kot je prišla prva žena iz strani spečega Adama), da bi se dopolnila prerokba: *Gledali bodo vanj, ki so ga prebodli*, je božja previdnost dopustila, da je eden vojakov s sulico prebodel njegovo Srce, da bi iz nje ga privreli kri in voda; da bi se odprl ta vrelec odrešenja in milosti in postal vsemu občestvu Cerkve živa voda, *tekoča v večno življenje*.

Hiti torej, duša, prijateljica Kristusova, bodi kot golobica, *ki dela svoje gnezdo ob robu brez dna*, in tam, kot lastovka, *ki najde gnezdo*, ne izgubi svoje budnosti; kakor grlica pridi in skrij otroke svoje čiste ljubezni in se približaj s svojimi ustnicami, da zajameš iz studentev Odrešenikovih. *Tam je vir vode, tekoče sredi raja*, ki se deli na

⁸ Sv. Bonaventura (1217/18–1274), frančiškanski pridigar in teolog, »serafski učitelj« – Iz del sv. Bonaventura, škofa (3. zv., *Les življenja*, 29–30.47)

štiri veletoke in nato razlita v ljubljena srca, namaka in dela rodovitno vso zemljo.

K temu viru življenja in luči, prihiti torej, poln goreče želje, kdorkoli si, ki si se posvetil Bogu in mu z vso močjo iz največje globine svojega srca, kliči: »O neizrazna lepota najvišjega Boga, prečisti blesk večne luči, življenje, ki daje življenje vsem živim, luč, ki daje svetlobo vsem lučem, ti, ki ohranjaš v neminljivem siju in toliki raznovrstnosti zvezde, ki se bleščijo na nebu od prve zore pred prestolom tvojega božanstva!

O večni in nedostopni vir, poln sijaja in miline, vir studenca, skritega slehernemu človeškemu pogledu! Globina brez dna, višina brez meja, neizmerna veličina in neoskrunljiva čistost!

Iz tebe teče reka, ki *osrečuje božje mesto*, da ti moremo med *radostnim in hvalnim petjem v prazničnem zboru* prepevati hvalnico, kajti iz svoje izkušnje moremo pričevati, da je v tebi *vir vsega življenja* in *da nam v tvoji luči vse postaja svetlo*.

9. Marija je vse ohranila v svojem srcu (sv. Lovrenc Iustiniani)⁹

Marijina pritrditev Božjemu načrtu odrešenja je v njenem življenjskem geslu »Zgodi se mi po tvoji besedi«, ki ga je ponavljala vse svoje zemeljsko življenje, od angelovega oznanjenja do vznožja Sino-

⁹ *Sv. Lovrenc Iustiniani (1381–1455), prvi beneški patriarh, skrben dušni pastir in dobrodelnik – Iz govorov sv. Lovrenca Iustinianija, škofa (8. govor, za praznik Marijinega očiščevanja)*

vega križa na Kalvariji in ga ponavlja vso večnost ... Vprašamo pa se, kaj se je dogajalo v Marijinem Srcu skozi njen zemeljski vsakdan: Kako je notranje živela? O tem razmišlja škof sv. Lovrenc Iustiniani:

Marija je v srcu primerjala vse spoznanje, ki si ga je pridobila z branjem, poslušanjem in opazovanjem. Kako je pri tem rasla v veri in napredovala v zasluženju, kako je bila ožarjena z modrostjo in kako je gorela v ognju ljubezni! Ob novem razodetju božje ljubezni, ki ga je bila deležna, je prekipevala od veselja, ko je na čudežen način spočela od Svetega Duha. Kar dvigalo jo je k Bogu, a vendar je ostala vsa ponižna. Božja milost namreč deluje tako, da se duša vzpenja iz nižav v višave in *iz sijaja v sijaj*.

Zares srečna duša blažene Device! Ker se je v njej naselil Sveti Duh in jo je poučeval, je bila v vseh stvareh poslušna zapovedim Besede. Ni se dala voditi lastnim čustvom in osebni samovolji, ampak je vse tisto, kar ji je Modrost v notranjosti narekovala, na zunaj zvesto izvrševala. Res je bilo primerno za božjo Modrost, ki si je za bivališče gradila Cerkev, da po Mariji, ki je bila vsa sveta, poskrbi za zvestobo postavi, za očiščevanje duše, za vzor ponižnosti in za duhovno daritev.

Posnemaj jo, zvesta duša! Vstopi v svetišče svojega srca, da se boš duhovno očistila in iztrgala iz boleznih greha. Tu, v srcu, Bog bolj gleda na našo ljubezen, s katero opravljamo delo, kakor pa na naše delo samo. Imamo tudi možnost, da se v hrepenenju po gledanju Boga vržemo v božje naročje in mislimo samo nanj; lahko pa tudi iščemo svoje ravnotežje tako, da napredujemo v krepkih ali pa opravljamo dela v korist bližnjemu.

Pri vsem tem pa naj bo naša gonilna sila samo Kristusova ljubezen. Glejte, to je duhovna daritev tistega očiščenja, ki je Bogu po volji. To pa se ne dogaja v svetišču, ki je narejeno z rokami, ampak v svetišču našega srca, v katerega je z veseljem vstopil Kristus Gospod.

10. Kristus je luč *(sv. Maksim Turinski)¹⁰*

Sveti Maksim navdušeno razmišlja o učinkih absolutnega in presežnega Dogodka zgodovine - zmage Božje ljubezni v Kristusovem vstajenju, ki ostaja trajna resničnost in temelj naše vere:

Kristusovo vstajenje odpira podzemlje. Ti, ki so bili na novo krščeni v Cerкви, obnavljajo zemljo. Sveti Duh odpira nebesa. Odprto podzemlje vrača mrtvece. Obnovljena zemlja poganja vstajajoče. Odprta nebesa sprejemajo v nebo odhajajoče.

Tudi razbojnik stopa v raj. Telesa svetih gredo v sveto mesto. Mrtvi se vračajo med žive. Vse prvine se v moči Kristusovega vstajenja dvigajo na višjo stopnjo. Vsi, ki so bili zaprti pred peklom, so na poti v raj. Zemlja pošilja v nebesa vse, ki so počivali v njenem naročju. Nebesa postavljajo pred Gospoda vse, ki prihajajo. V moči enega in istega Gospodovega trpljenja se duša dviga iz brezna, se osvobaja zemlje in dobi mesto v nebesih.

Kristusovo vstajenje namreč prinaša življenje mrtvim,

¹⁰ *Sv. Maksim Turinski (+ ok. 420), škof, pisec vrste govorov, polnih ognja za vero in duhovni napredek – Iz govorov sv. Maksima Turinskega, škofa (53. govor, 1–2, 4)*

odpuščanje grešnikom in slavo svetnikom. Zato prerok David vabi vse stvari, naj se veselijo Kristusovega vstajenja, zakaj to je dan, ki ga je Gospod naredil, veselimo in radujmo se!

Kristusova luč je dan brez noči, dan, ki nikoli ne mine. A da je ta dan Kristus, nam pove apostol: *Noč se je pomaknila in dan se je približal*. Pravi: *pomaknila se je*, torej je ne bo več. S tem ti hoče dati razumeti: Ko te Kristus razsvetljuje s svojo lučjo, moraš odgnati od sebe vso hudičevo temo in pretrgati umazano verigo greha. Z novo svetlobo je treba za vselej prepoditi nekdanje temine in zadušiti v sebi delovanje zla.

Ta dan je sam Sin, na katerega Oče, ki je dan brez začetka, razsipa vso skrivnost svojega božanstva. Še več, pravim, on sam je tisti dan, ki je govoril po Salomonu: *Naredil sem, da je na nebu vzšla luč, ki ne bo nikoli ugasnila*. Kakor torej za tem nebesnim dnevom nikakor ne nastopi noč, tako tudi tema greha ne pride za Kristusovo pravičnostjo. Kajti nebeški dan sveti, se blešči in žari na veke in noben mrak ga ne more zatemniti. Isto moremo reči o Kristusovi luči, ki neprestano gori, plameni in se blesti, in je nobena temina grehov in zla ne more zadušiti. Prav je zapisal evangelist Janez: *Luč sveti v temi in tema je ni zadušila*.

Zato, bratje, se moramo vsi veseliti tega prazničnega dneva! Nihče naj se ne odteguje skupnemu veselju zaradi grehov, ki mu še obtežujejo vest. Nihče naj ne opušča skupne molitve zaradi zlih dejanj, ki ga še težijo. Danes naj nihče ne obupuje nad odpuščanjem, pa naj bo še tako velik grešnik. Saj imamo ne majhen dokaz: če je

razbojnik zaslužil priti v raj, kako naj bi ne dobil odpuščenja kristjan?!

11. Močna kakor smrt je ljubezen (*Balduin Canterburyjski*)¹¹

Ker smo ljubljeni s plameni Jezusovega Srca, morejo naša srca zagoreti v Božji ljubezni in mu moremo vračati ljubezen za ljubezen. V tem je skrivnost duhovnega življenja, kakor nam jo z močnimi mislimi približa škof Balduin Canterburyjski:

Močna je smrt, ki nas oropa dobrine življenja. Močna je tudi ljubezen, ki nas prenovi za lepše življenje.

Tako močna je smrt, da nam do kraja opleni telo. Močna je tudi ljubezen, ki nas more smrti iztrgati, in nam vrniti, kar *nam je* pobrala.

Močna je smrt, ki se ji nihče ne more upirati, močna je tudi ljubezen, saj si upa nad njo slaviti zmago, njeno želo obrusiti, nasilje zatreti, zmago preprečiti. Prišel bo čas, ko se ji bomo posmehovali in govorili: *Smrt, kje je tvoje želo? Smrt, kje je tvoja zmaga?*

Zares močna kakor smrt je ljubezen, kajti ljubezen do Kristusa uniči smrt. Pri Ozeju beremo: *Jaz te bom uničil, smrt, jaz bom pokončal podzemlje*. Tudi naša ljubezen do Kristusa je močna kakor smrt, saj je tudi ljubezen neka kšna smrt: prejšnje življenje namreč upihnemo, napake odpravimo in dela smrti odložimo.

¹¹ *Balduin Canterburyjski (+ 1190), cistercijanski menih, nadškof, pridigar in udeleženec križarske vojne, teološki pisec – Iz razprav Balduina Canterburyjskega, škofa (10)*

Kazalo

Spremna beseda	3
1. Želja po gledanju Boga (<i>sv. Anzelm</i>)	4
2. Skrivnosti vere je treba premišljevat (<i>sv. Bernard</i>)	5
3. Božji tempelj je svet, in taki ste vi (<i>sv. Ambrož</i>)	7
4. Čudovita zamena (<i>sv. Gregor Nacianski</i>)	9
5. On nas je prvi ljubil (<i>sv. Viljem</i>)	10
6. Gospod se nas je usmilil (<i>sv. Avguštin</i>)	12
7. Kjer se je pomnožil greh, se je še bolj pomnožila milost (<i>sv. Bernard</i>)	15
8. Pri tebi je vir življenja (<i>sv. Bonaventura</i>)	17
9. Marija je vse ohranila v svojem srcu (<i>sv. Lovrenc Iustiniani</i>)	18
10. Kristus je luč (<i>sv. Maksim Turinski</i>)	20
11. Močna kakor smrt je ljubezen (<i>Balduin Canterburyski</i>)	22
12. Dviganje duha h Kristusu Odrešeniku (<i>sv. Brigita</i>)	24

13. Ljubezen do Kristusa	
<i>(sv. Alfonz Ligvorij)</i>	26
14. Ena smrt za svet in eno vstajenje od mrtvih	
<i>(sv. Bazilij Veliki)</i>	28
15. Pet poti spreobrnjenja	
<i>(sv. Janez Zlatousti)</i>	29
16. Pot luči	
<i>(Barnabovo pismo)</i>	32
17. Živa voda Svetega Duha	
<i>(sv. Ciril Jeruzalemski)</i>	33
18. Molitev je razsvetljevanje duše	
<i>(sv. Janez Zlatousti)</i>	35
19. Prošnja k Najvišjemu v nebesih	
<i>(sv. Klemen Rimski)</i>	37
20. Vir zveličanja in resničnega življenja	
<i>(sv. Janez Eudes)</i>	39
21. Pismouk – izvedenec za Božje kraljestvo	
<i>(sv. Izidor Seviljski)</i>	41
22. Križ je pot do vseh kreposti	
<i>(sv. Tomaž Akvinski)</i>	43
23. O dragoceni in čudoviti obed	
<i>(sv. Tomaž Akvinski)</i>	45
24/1. Verujte Kristusu in ga ljubite	
<i>(sv. Ignacij Antiohijski)</i>	46
24/2. Glas vpijočega v puščavi	
<i>(sv. Avguštin)</i>	48
25. Vztrajajmo v upanju	
<i>(pisatelj iz 2. stoletja)</i>	50
26. Dejavno častimo Boga	
<i>(pisatelj iz 2. stoletja)</i>	52

27. Gospod razločuje misli in namene naših src <i>(Balduin Canterburyjski)</i>	53
28. O veri, upanju in medsebojni ljubezni <i>(sv. Pavlin Oglejski)</i>	55
29/1. Pobožnost je treba živeti na različne načine <i>(sv. Frančišek Saleški)</i>	57
29/2. Ta mučenca sta videla, kar sta oznanjala <i>(sv. Avguštin)</i>	59
30. Veselite se vedno v Gospodu <i>(sv. Ambrož)</i>	61
Litanije Srca Jezusovega	64
Izročitev Jezusovemu Srcu	66